

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
 प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
 खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय
प्रथम	सेवा सम्बन्धी (Technical Subject) र संस्थागत ज्ञान	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न(MCQ)	५० प्रश्न X २अङ्क	१ घण्टा
द्वितीय		१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	८ प्रश्न X ५अङ्क ६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : -अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको पत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र /विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
- परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्ने छ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७८/१०/१७

प्रथम र द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी (Technical Subject) र संस्थागत ज्ञान

भाग (अ)– सेवा सम्बन्धी (Technical Subject)

खण्ड (क)

1. **Nursing concept & Principles**
  - 1.1 Nursing Theory
    - 1.1.1. V. Henderson
    - 1.1.2. D. Orem
    - 1.1.3. Roy's
    - 1.1.4. Florence Nightingale
  - 1.2. Nursing Process
    - 1.2.1 Steps of Nursing process
  - 1.3. Pain and Stress management
    - 1.3.1 Nursing Management
    - 1.3.2 Medical Management
  - 1.4. Holistic Health Care
    - 1.4.1 Components of holistic health care
    - 1.4.2 Methods of holistic care
    - 1.4.3 Alternative medicines
  - 1.5 Creativity in Nursing
    - 1.5.1 Methods of creativity
    - 1.5.2 Barriers of creativity
  - 1.6. Professional Development
    - 1.6.1 Nursing ethics
    - 1.6.2 Trends
    - 1.6.3 Professional and clients right
    - 1.6.4 Legal Right
    - 1.6.5 ICN code of Nursing
    - 1.6.6 ICM code of Nursing
    - 1.6.7 (N.A.N.) Nursing Association of Nepal
    - 1.6.8 (N.N.C.) Nepal Nursing Council
    - 1.6.9 Laws related to health and nursing
      - 1.6.9.1 Medico legal case
      - 1.6.9.2 Disposal of dead body
      - 1.6.9.3 Organ transplantation
      - 1.6.9.4 Narcotic Drugs
      - 1.6.9.5 Abortion
2. **Behavioral Science and Psychology applied in Nursing**
  - 2.1 Major cultural groups and their health seeking behaviour.
  - 2.2 Factors affecting health of the people.
    - 2.2.1 Socio economic conditions
    - 2.2.2 Education
    - 2.2.3 Politics
    - 2.2.4 Gender
    - 2.2.5 Physical environment
  - 2.3 Social problems in Nepal
    - 2.3.1 Population explosion and migration
    - 2.3.2 Poverty

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.3.3 Unemployment
- 2.3.4 Substance abuse
- 2.3.5 Prostitution
- 2.3.6 Violence
- 2.3.7 Child abuse / Exploitation
- 2.3.8 Gender bias
- 2.3.9 Girl trafficking
- 2.4 Psychology applied to Nursing
  - 2.4.1 Characteristics of human behavior
  - 2.4.2 Causes of behavioral changes
  - 2.4.3 Emotional development
  - 2.4.4 Control of emotions
- 3. **Education Science in Nursing**
  - 3.1 Teaching and Learning
    - 3.1.1 Principles
    - 3.1.2 Factors which affect Teaching / Learning
  - 3.2 Roles and Responsibilities of a Teacher.
  - 3.3 Teaching Methods and Media
    - 3.3.1 Teaching methods
      - 3.3.1.1 Microteaching problems
      - 3.3.1.2 Evidenced based learning
      - 3.3.1.3 Self directed learning
      - 3.3.1.4 Seminar/Symposium exhibition
      - 3.3.1.5 Case study presentation
    - 3.3.2 Media
      - 3.3.2.1 Audio Aids
      - 3.3.2.2 Video Aids
      - 3.3.2.3 Audio / Video Aids
  - 3.4 In-service Education
    - 3.4.1 Need Assessment
    - 3.4.2 Planning, organizing & conducting
    - 3.4.3 Class room teaching
    - 3.4.4 Clinical Teaching
    - 3.4.5 Evaluation and Feedback
  - 3.5 Components of Curriculum Development
  - 3.6 Evaluation
    - 3.6.1 Types
    - 3.6.2 Characteristics of evaluation tools
- 4. **Health Care Management**
  - 4.1 Trends of Health Care delivery system in Nepal
  - 4.2 Management:
    - 4.2.1 Concept, principles, theories
    - 4.2.2 Resource management
  - 4.3 Planning:
    - 4.3.1 Elements, process
    - 4.3.2 Benefits and Limitation
  - 4.4 Organization
    - 4.4.1 Types, Principles, elements
  - 4.5 Organizational behavior

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.5.1 Group Dynamic
  - 4.5.2 Communication
  - 4.5.3 Organizational conflict and management (Problem solving)
  - 4.6 Organizational structures of Health Care Delivery system in Nepal
  - 4.7 Leadership
    - 4.7.1 Theories
    - 4.7.2 Types
    - 4.7.3 Functions
    - 4.7.4 Characteristics
  - 4.8 Supervision and monitoring
    - 4.8.1 Concept
    - 4.8.2 Purpose
  - 4.9 Personnel development
    - 4.9.1 Motivation
    - 4.9.2 Morale
    - 4.9.3 Leadership and decision making
  - 4.10 Human Resource Development
    - 4.10.1 Elements, steps
    - 4.10.2 Production/distribution
  - 4.11 Health Economics
    - 4.11.1 Concepts
    - 4.11.2 Demand and supply
    - 4.11.3 Cost benefit and cost effectiveness in Nursing Management
    - 4.11.4 Application in Nursing service
  - 4.12 Health Information Management
  - 4.13 Disaster Management
  - 4.14 Quality Assurance Management
  - 4.15 Job description
  - 4.16 National Policies
    - 4.16.1 National Health Policy
    - 4.16.2 Strategy
      - 4.16.2.1 Priority
  - 4.17 Current fifth five- year plan
    - 4.17.1 Millennium development goal
    - 4.17.2 Second long-term health plan
- 5. Research & Statistics**
- 5.1 Research Terminology
    - 5.1.1 Variables
    - 5.1.2 Principles
    - 5.1.3 Hypothesis
    - 5.1.4 Operational definitions
    - 5.1.5 Limitations & Delimitations
    - 5.1.6 Validity & Reliability
  - 5.2 Ethics & Regulations in Health & Nursing Research
    - 5.2.1 Ethics in Research.
    - 5.2.2 National Ethical guidelines in Health research in Nepal (NHRC)
  - 5.3 Methodology
    - 5.3.1 Types of research

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 5.3.2 Sampling Techniques
- 5.3.3 Method of data collection
- 5.3.4 Development of Instrumentation
- 5.3.5 Statistical Data analysis
- 5.3.6 Report writing & Dissemination
- 5.4 Importance of Research in Nursing services

खण्ड (ख)

6. Applied Health Sciences

- 6.1 Anatomy and physiology of :
  - 6.1.1 Cardiovascular System
  - 6.1.2 Respiratory system
  - 6.1.3 Digestive system
  - 6.1.4 Muscular skeletal system
  - 6.1.5 Nervous system
  - 6.1.6 Special senses
  - 6.1.7 Reproductive system
  - 6.1.8 Endocrine system
- 6.2 Pharmacology
  - 6.2.1 Principles of pharmacy kinetics and pharmacy dynamic
  - 6.2.2 Important Drugs and their actions
  - 6.2.3 List of essential Drugs as specified by WHO/ DDA (Department of Drug Administration)
  - 6.2.4 Life saving drugs
- 6.3 Patho- physiology
  - 6.3.1 General concepts of necrosis
  - 6.3.2 Inflammation
  - 6.3.3 Thrombosis
  - 6.3.4 Embolism
  - 6.3.5 wound – healing oedema
  - 6.3.6 Neoplasms
  - 6.3.7 Antigens and antibodies
- 6.4 Microbiology
  - 6.4.1 Classification of Micro – organism
  - 6.4.2 Microbial Morphology and the process of :
    - 6.4.2.1 Drug sensitivity testing
    - 6.4.2.2 Important terminologies
    - 6.4.2.3 Opportunistic infections
    - 6.4.2.4 Pathogens
    - 6.4.2.5 Bacterial toxins
  - 6.4.3 Sterilization
    - 6.4.3.1 Different methods and Types
- 6.5 Biochemistry
  - 6.5.1 Digestion and absorption of carbohydrate, protein and fat
  - 6.5.2 Malabsorption
  - 6.5.3 Classifications of vitamins and requirement of different age group
- 6.6 Nutrition
  - 6.6.1 Assessment of Nutrition status
  - 6.6.2 Therapeutic diet in various medical conditions

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.6.3 Menu planning & calculation of calorie for different age group
- 6.6.4 Food belief & practice
- 6.6.5 Common Nutritional deficiency diseases .

7. Mental Health

- 7.1 Concept of mental health / Illness
  - 7.1.1 Neuroses
  - 7.1.2 Psychoses
  - 7.1.3 Mental Retardation
  - 7.1.4 Epilepsy
  - 7.1.5 Alcohols and Drug abuse
  - 7.1.6 Psychosexual problems
- 7.2 Role and Responsibilities of Nurse in :
  - 7.2.1 Primodial
  - 7.2.2 Primary Prevention
  - 7.2.3 Secondary care
  - 7.2.4 Tertiary prevention
- 7.3 Modality of Treatment
  - 7.3.1 Drug therapy
  - 7.3.2 ECT
  - 7.3.3 Counseling
  - 7.3.4 Diversional Therapy
  - 7.3.5 Legal Responsibilities
  - 7.3.6 Emergency management of violent patient
- 7.4 Common Mental Health problems in Nepal

8. Advanced Nursing

- 8.1 Developmental tasks of different age groups
- 8.2 Problem solving approach in care of patient
- 8.3 Application of holistic approach in care of patient
- 8.4 Advancement in the diagnostic procedures for different illnesses
- 8.5 Case study and case presentation

9. Nursing care of geriatric and Communicable diseases

- 9.1 Physiological changes and common physical problems.
- 9.2 Common medical problems
- 9.3 Cognitive changes and diagnostic methods in use.
- 9.4 Support system / family support / community support.
- 9.5 Mental preparation for adaptations to changing needs.
- 9.6 Water borne diseases
- 9.7 Air borne diseases
- 9.8 Vector transmission
- 9.9 (STI) Sexual Transmitted Infection
- 9.10 Trans placental diseases

10. Medical Surgical Nursing (Adult+ Child) Nursing Care & Management of clients suffering with diseases related to following systems

- 10.1 Respiratory problems
- 10.2 Cardiovascular problems
- 10.3 Neurological problems

- 10.4 Muscular-Skeletal problems
- 10.5 Hepatobiliary problems
- 10.6 Endocrine problems
- 10.7 Gastrointestinal problems
- 10.8 Reproductive problems
- 10.9 Genital urinary problems
- 10.10 Special Senses problems

11. Nursing Management of Patient in Burn Unit and OT

- 11.1 Pain Management
- 11.2 Fluid & electrolyte balance
- 11.3 Infection preventions
- 11.4 Reconstructive / Rehabilitation.
- 11.5 Preparation of OT
- 11.6 Pre and Post OT. care

12. Role of the Nurse in ICU/ CCU and Emergency Nursing

- 12.1 Advance nursing
- 12.2 Management of clients with critical conditions / cardiac conditions
- 12.3 Resuscitation
- 12.4 Use of various monitors
- 12.5 Specific Investigation and treatment.
- 12.6 Emergency preparedness
- 12.7 Emergency Resuscitations
- 12.8 Mass casualty management

13. Obstetric Nursing (Midwifery)

- 13.1 Parental Nursing
  - 13.1.1 Preconception and parental Preparedness
  - 13.1.2 Prenatal assessment and management
  - 13.1.3 Preparation of child birth
  - 13.1.4 Management of High risk pregnancy
- 13.2 Intra- natal (Labor)
  - 13.2.1 Assessment of client during Labor
  - 13.2.2 Care required during different stages of Labor
  - 13.2.3 Immediate care of new born / mother
  - 13.2.4 Management of complications of labor.
- 13.3 Newborn / Neonate Management
  - 13.3.1 Assessment of newborn
  - 13.3.2 Physiological needs of a newborn & neonate
  - 13.3.3 Management of minor / major disorders
- 13.4 Post Natal
  - 13.4.1 Physiology of puerperium & need of post natal mother.
  - 13.4.2 Lactation & trends in breast feeding
  - 13.4.3 Minor discomforts in puerperium & their management
  - 13.4.4 Major disorders of puerperium & their management.
  - 13.4.5 Follow up and advice on F/P

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
 प्राविधिक सेवा, नर्सिङ्ग समूह, तह ७, सिनियर स्टाफ नर्स पदको
 खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग (आ) - संस्थागत ज्ञान
खण्ड (ग)

1. सामान्य ज्ञान, संस्थागत ज्ञान तथा ऐन, नियमहरू
  - 1.1 नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनैतिक अवस्था सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - 1.2 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटनाहरू : राजनैतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, सूचना प्रविधि, पुरस्कार, स्वास्थ्य
  - 1.3 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
  - 1.4 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको कर्मचारी सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०६७
  - 1.5 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६७
  - 1.6 पाटन अस्पताल संचालन विनियमावली, २०६७
  - 1.7 नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ र स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
  - 1.8 नेपाल मेडिकल काउन्सिल ऐन, २०२० र नियमावली
  - 1.9 नेपाल नर्सिङ्ग परिषद् ऐन, २०५२
  - 1.10 नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् ऐन, २०५३

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या
(अ)	सेवा सम्बन्धी	(क)	बहुवैकल्पिक प्रश्न(MCQs)	४०	२० प्रश्न X २ अङ्क = ४०
		(ख)		४०	२० प्रश्न X २ अङ्क = ४०
(आ)	संस्थागत ज्ञान	(ग)		२०	१० प्रश्न X २ अङ्क = २०

द्वितीयपत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
भाग	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
(अ)	सेवा सम्बन्धी	(क)	५०	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २०	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०
		(ख)	५०	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २०	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०